

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 142/09-39

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. mája 2009 predbežne prerokoval sťažnosť štátneho podniku L., š. p., so sídlom B., zastúpeného advokátkou JUDr. L. M., V., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd konaním a rozsudkom Okresného súdu Levice č. k. 9 C/138/2006-369 z 12. septembra 2007 a konaním a rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť štátneho podniku L., š. p., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2009 doručená sťažnosť štátneho podniku L., š. p., so sídlom B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. L. M., V., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 37 ods. 3 listiny, práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 38 ods. 2 listiny konaním a rozsudkom Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9 C/138/2006-369 z 12. septembra 2007 a konaním a rozsudkom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol:

«Okresný súd v Leviciach Rozsudkom sp. zn. 9 C/138/2006-369 zo dňa 12. 09. 2007 (ďalej v texte v príslušnom gramatickom tvare aj ako „Rozsudok zo dňa 12. 09. 2007“) vyhovel návrhu navrhovateľa (žalobcu) v tom čase označeného ako: R., T., v spore o vydanie nehnuteľných vecí podľa Zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej v texte v príslušnom gramatickom tvare aj ako „Zákon č. 161/2005 Z. z.“). Sťažovateľ riadne a včas podal opravný prostriedok proti Rozsudku zo dňa 12. 09. 2007. Krajský súd v Nitre dňom 09. 10. 2008 vyhlásil Rozsudok sp. zn. 9 Co/232/2007-792 (ďalej v texte v príslušnom gramatickom tvare aj ako „Rozsudok zo dňa 09. 10. 2008“), ktorým Rozsudok zo dňa 12. 09. 2007 potvrdil v celom rozsahu; proti

uvedenému rozsudku nie je prípustné odvolanie.

... Žalobca, v tom čase, označený ako: R., T. (ďalej v texte v príslušnom gramatickom tvare aj ako „Žalobca“) podal na Okresnom súde v Leviciach písomnosťou zo dňa 10. 07. 2006 žalobu o vydanie nehnuteľných vecí podľa Zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej v texte v príslušnom gramatickom tvare aj ako „Zákon č. 162/2005 Z. z.“). Predmetnú žalobu Okresný súd v Leviciach zaevidoval dňom 17. 07. 2006 pod číslom 9 C/138/2006. Okresný súd v Leviciach Rozsudkom sp. zn. 9 C/138/2006-369 zo dňa 12. 09. 2007 vyhovel návrhu žalobcu, t. j. Okresný súd Levice vyhlásil v označenej veci rozsudok s nasledovným výrokom:

„Odporca je povinný vydať a navrátiť navrhovateľovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam zapísaným vo vložke č. 47 k. ú. T. parc. č. 851 les o výmere 242 jutier 498 štvorcových siah, ktoré sú vedené na liste vlastníctva 862 k. ú. T. parc. č. 3472/3 lesné pozemky o výmere 3 800 m², parc. č. 3475/1 lesné pozemky o výmere 5 350 m², parc. č. 3477/2 lesné pozemky o výmere 4 050 m², a parc. č. 3 479/3 lesné pozemky o výmere 180 862 m² do troch dní. (výrok č. 1)

V časti o vydanie dokumentácie, ktorá k nim prislúcha, sa návrh vylučuje na samostatné konanie (výrok č. 2)...

Krajský súd v Nitre dňom 09. 10. 2008 vyhlásil Rozsudok sp. zn. 9 Co/232/2007-792, ktorým Rozsudok zo dňa 12. 09. 2007 potvrdil v celom rozsahu. V označených konaniach sťažovateľ uplatnil a odôvodnil nasledovné námietky:

- námietka preklúzie práva žalobcu;*
- námietka nedoručenia kvalifikovanej, zrozumiteľnej a určitej výzvy v zmysle Zákona č. 161/2005 Z. z.;*
- námietka nepreukázania skutočností (podmienok) požadovaných zákonom č. 161/2005 Z. z. v lehote k tomu určenej, t. j. do 30. 04. 2006, najmä žalobca nepreukázal, že je oprávnenou osobou; dôvod navrátenia vlastníctva podľa § 3 cit. zákona a pod.;*
- námietka nedostatku aktívnej vecnej legitímácie;*
- námietka nedostatku pasívnej vecnej legitímácie;*
- námietka absencie rozhodného obdobia.*

Okresný súd v Leviciach a Krajský súd v Nitre vysporiadali sa so vznesenými námietkami spôsobom, ktorým porušili základné práva sťažovateľa.»

Sťažovateľ je toho názoru, že namietaný rozsudok okresného súdu a rozsudok krajského súdu porušuje jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Porušenie svojich práv vidí v tom, že namietané rozsudky okresného súdu a krajského súdu neobsahovali riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie a okresný súd a krajský súd nesprávne interpretovali použité právne predpisy. Porušenie svojho práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny vidí sťažovateľ v tom, že sťažovateľ nemal v konaní pred okresným súdom a krajským súdom rovnakú možnosť hájiť svoje záujmy. Porušenie základného práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny vidí sťažovateľ v tom, že okresný súd 12. septembra 2009 konal v jeho neprítomnosti aj napriek tomu, že právna zástupkyňa sťažovateľa ospravedlnila svoju neúčast' z dôvodu práceneschopnosti.

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd v náleze vyslovil:

„Práva sťažovateľa: L., štátny podnik podľa Čl. 46 ods. 1, Čl. 47 ods. 3 a Čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, podľa Článku 6 bod 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd - Oznámenie č. 209/1992 Zb. a podľa Čl. 36 ods. 1, Čl. 37 ods. 3 a Čl. 38 ods. 2 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd ako ústavný zákon Federálneho zhromaždenia Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky konaním a rozhodnutiami Okresného súdu v Leviciach a Krajského súdu v Nitre pod č. k. 9 C/138/2006 a č. k. 9 Co/232/2007 boli porušené.

Rozsudok Okresného súdu v Leviciach sp. zn. 9 C/138/2006-369 zo dňa 12. 09. 2007 a Rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9 Co/232/2007-792 zo dňa 09. 10. 2008 ruší sa a vec sa vracia na ďalšie konanie Okresnému súdu v Leviciach.

Sťažovateľ uplatňuje si náhradu trov konania s tým spojenú. “

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 tohto zákona návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde...

Podľa čl. 37 ods. 3 listiny ústavy všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 48 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

1. Pokiaľ ide o rozsudok okresného súdu č. k. 9 C/138/2006-369 z 12. septembra 2007, preskúmaniu ústavnosti tohto rozhodnutia ústavným súdom bráni princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (III. ÚS 5/05). Takýmto súdom bol krajský súd, ktorý napadnutý rozsudok preskúmal v odvolacom konaní. V tejto časti ústavný súd sťažnosť odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie.

2. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03, III. ÚS 74/07).

O zjavnej neopodstatnenosti možno hovoriť aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05, IV. ÚS 288/05).

Ako vyplýva zo sťažnosti, k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na súdnu ochranu podľa čl. 36 ods. 1 listiny, práva na rovnosť účastníkov v súdnom konaní podľa čl. 37 ods. 3 listiny a práva na prerokovanie veci v prítomnosti účastníka konania a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 38 ods. 2 listiny rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 malo dôjsť tým, že podľa názoru sťažovateľa právo žalobcu bolo prekludované, sťažovateľovi nebola doručená kvalifikovaná, zrozumiteľná a určitá výzva v zmysle zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „zákon č. 161/2005“), žalobca nepreukázal skutočnosti (podmienky) požadované zákonom č. 161/2005 Z. z. v zákonnej lehote, najmä nepreukázal dôvod navrátenia vlastníctva podľa § 3 zákona č. 161/2005 Z. z. (reštitučný

dôvod), nepreukázal status oprávnenej osoby. Návrh žalobcu trpel aj nedostatkom pasívnej procesnej legitímácie, sťažovateľ nepreukázal tzv. rozhodné obdobie. Sťažovateľ ďalej namieta, že sa na okresnom súde 12. septembra 2007 konalo pojednávanie v jeho neprítomnosti aj napriek tomu, že on svoju neúčast' ospravedlnil a požiadal o odročenie pojednávania, čím bolo porušené jeho základné právo na prejednanie veci v prítomnosti účastníka konania. Tým bolo sťažovateľovi znemožnené, aby predložil, resp. označil ďalšie dôkazy.

K otázke odňatia možnosti konať pred súdom krajský súd v rozsudku č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 okrem iného uvádza:

„Odvolací súd sa najprv vysporiadal so skutočnosťou tvrdenou odporcom, že postupom súdu prvého stupňa mu došlo k odňatiu práva konať pred súdom. Odporca namietal, že súd prvého stupňa vo veci konal a rozhodol dňa 12. 9. 2007 napriek jeho riadnemu ospravedlneniu z neúčasti na tomto pojednávaní a žiadosti o odročenie pojednávania. Právna zástupkyňa odporcu oznámila súdu prvého stupňa, že na pojednávanie nariadené na deň 12. 9. 2007 o 9.30 hod. sa nemôže dostaviť z dôvodu jej dočasnej práceneschopnosti a žiada z tohto dôvodu o odročenie tohto pojednávania. Právna zástupkyňa odporcu však dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania, a to predloženie dokladu o práceneschopnosti súdu prvého stupňa nepredložila a neučinila tak doposiaľ. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa mohol postupovať v súlade s ust. § 101 ods. 2 OSP, konať v neprítomnosti právnej zástupkyne odporcu a takýmto postupom nedošlo k odňatiu možnosti odporcu konať pred súdom...“

Sťažovateľ namietal aktívnu legitímáciu navrhovateľa a v pôvodnom konaní s touto otázkou sa krajský súd v rozsudku vysporiadal takto:

„V prejednávanej veci sa navrhovateľ pôvodne označený ako R. domáhal vydania navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam, zapísaných v pozemnoknižnej vložke č. 47 kat. úz. T., parc. č. 1851 les o výmere 242 jutier 498 štvorcových siah, ktoré súd vedené na LV č. 862 kat. úz. T. parcely č. 3472/3 lesné pozemky o výmere 3800 m², parcely č. 3475/1 lesné pozemky o výmere 5 350 m², parcely č. 3477/2 lesné pozemky o výmere 4 050 m² a parcely č. 3479/3 lesné pozemky o výmere 180 862 m² spolu s k nim prislúchajúcou

dokumentáciou podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám, náboženským spoločnostiam alebo prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej podľa zákona). Navrhovateľ podľa § 5 ods. 1 zákona doručil dňa 18. 7. 2005 odporcovi ako povinnej osobe písomnú výzvu na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, špecifikovaných a zapísaných v pozemnoknižnej vložke č. 47 a v identifikácii parciel č. 194/2004 zo dňa 1. 6. 2004 a výpisu z LV č. 862, ktorá identifikácia bola neskôr povinnej osobe i doručená. Navrhovateľ vo výzve uviedol, že ako cirkevná právnická osoba je registrovaná na Ministerstve kultúry SR a podľa medzinárodnej dohody Modus vivendy, uzavretej medzi Svätou stolicou a ČSR zo dňa 2. februára 1928, základnej zmluvy medzi Svätou stolicou a Slovenskou republikou, uzatvorenej dňa 24. novembra 2000 a vnútorných predpisov rímskokatolíckej cirkvi, najmä Apoštolských konštitúcií „Ad ecelesiastici regiminis incrementum“ zo dňa 2. septembra 1937, „Qui Divino“ a „Praescriptionum sacrosancti“ zo dňa 30. decembra 1977, je zákonným nástupcom všetkých nehnuteľností vecí na jej území, od roku 1918 tvorili časť Československej republiky a v súčasnosti sa nachádzajú v Slovenskej republike a sú zapísané v pozemkových knihách na zahraničné právnické osoby. Je právnym nástupcom po zaniknutých alebo zrušených cirkevných organizáciách rímskokatolíckej cirkvi v zmysle uznesenia Konferencie biskupov Slovenska zo dňa 14. septembra 1995, prijatého v súlade s vnútornými predpismi rímskokatolíckej cirkvi. Vo výzve sa uvádza, že nehnuteľnosti z pozemnoknižnej vložky č. 47 prešli do vlastníctva štátu, postupom uvedeným podľa § 3 ods. 1 písm. c) zákona (odňatím bez náhrady v zmysle zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje zápis z pripojenej pozemnoknižnej vložky č. 47, ktorá je verejnou listinou. Prílohou výzvy bola pozemnoknižná vložka č. 47, identifikácie parciel, LV č. 862, potvrdenie subjektivity a potvrdenie o pridelení IČA navrhovateľa. Keďže odporca ako povinná osoba nevyhovel písomnej výzve, navrhovateľ ako oprávnená osoba si uplatnil svoj nárok v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy (17. 7. 2006) na súde.

Rímskokatolícka cirkev v Slovenskej republike je v zmysle zákona č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, v znení neskorších predpisov, štátom registrovaná cirkev...

Z potvrdenia o právnej subjektivite a štatutárnych zástupcoch, vydaného dňa 1. 4. 2008 Ministerstvom kultúry SR, cirkevného odboru, vyplýva, že došlo k zmene názvu R. na R., T. R. na základe konštitúcie Slovachiae sacrorum antistipes zo dňa 14. februára 2008 má právnu kontinuitu po B., ktorá bola zriadená apoštolskou konštitúciou Qui divino, pápeža Pavla VI. zo dňa 30. decembra 1977 ako T. a premenovaná dekrétom Kongregácie pre biskupov z 1. marca 2005 na B. ...

Pokiaľ ide o právne nástupníctvo rímskokatolíckej cirkvi k nehnuteľnostiam, ktoré sú zapísané v pozemnoknižnej vložke č. 47 na zahraničné právne subjekty, v danom prípade na Arcibiskupstvo Ostrihomské (Čd 501/1948) a Ostrihomskú kapitolu (Čd 502/48), ktoré sa nachádzajú na území SR, a ktoré odporca namietal, odvolací súd uvádza, že z pozemnoknižnej vložky č. 47 je zrejmé, že vlastníkom tejto nehnuteľnosti nebol navrhovateľ, ale bolo ním Ostrihomské arcibiskupstvo, teda cirkev, nachádzajúca sa mimo územia SR. Cirkevný majetok bol upravovaný osobitne a nebol riešený po vzniku Československej republiky orgánmi štátu, ale orgánmi cirkvi. Podľa zmluvy Modus vivendy, uzatvorenej medzi Československou republikou a Svätou stolicou, uzavretou dňa 17. 12. 1927, ktorá nadobudla platnosť 2. 2. 1929 a ďalšími cirkevnými konštitúciami Praescriptonium sacrocanti a Qui divino, bola zriadená samostatná slovenská provincia. Svätá stolica v súlade so zmluvou Modus vivendy rozhodla bez akýchkoľvek pochybností, že nehnuteľný a hnutel'ný majetok na území Československej republiky, patriaci pôvodne Ostrihomskej arcidiecéze, pripadá Trnavskej apoštolskej administratúre, ktorá mala sídlo v Trnave, teda na území Československej republiky. Vláda československej republiky toto rozhodnutie uznala pri rešpektovaní vnútorných predpisov rímskokatolíckej cirkvi... Svätá stolica teda územne zladila hranice diecéz so štátnymi hranicami a neponechala diecézam zo sídla mimo územia Československej republiky žiadnu časť nehnuteľného alebo hnutel'ného majetku nachádzajúceho sa na území Československa. V čl. II. Modus vivendy, odvolaním sa na čl. I, je teda zrejmá dohoda medzi vládou Československej republiky a Svätou stolicou, že cirkevné majetky hnutel'né a nehnuteľné sa prenechajú partikulárnym cirkvám so sídlom na území Československej republiky a Svätá stolica túto dohodu plne akceptovala... Vzhľadom na všetky dostupné právne normy, dokumenty, je nesporné, že Rímskokatolícka cirkev so sídlom na Slovensku, na základe právneho nástupníctva je vlastníkom všetkých nehnuteľností, pôvodne zapísaných v pozemkových knihách

na zahraničné právne subjekty, teda aj na Ostrihomskú arcidiecézu. Vlastnícke právo však k uvedeným nehnuteľnostiam nemohla vykonávať, lebo na tieto pozemky bola štátom uvalená dočasná správa a následne ich štát odňal cirkvi niektorým zo spôsobov uvedených v § 3 zákona č. 161/2005 Z. z. ...

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nemal pochybností o tom, že navrhovateľka je osobou s právnou subjektivitou a oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. “

Pokiaľ ide o vznesenú námietku, že navrhovateľ v pôvodnom konaní nedoručil kvalifikovanú výzvu, s touto otázkou sa krajský súd v rozsudku vysporiadal takto:

„Odvolací súd sa zaoberal námietkami odporcu o neurčitosti neperfektností výzvy na uplatnenie práva podľa zákona č. 161/2005 Z. z., keď tvrdil, že navrhovateľ nepreukázal skutočnosti podľa § 3, nepreukázal dôvod podľa § 3 ods. 1 písm. c) a nepreukázal rozhodné obdobie, v zákonom stanovenej lehote, čím jeho právo zaniklo. Odvolací súd nepovažuje námietky odporcu za dôvodné, a uvádza k nim nasledovné:

Zákon č. 161/2005 Z. z. v § 5 vymedzuje náležitosti výzvy po formálnej stránke, keď stanovuje povinnosť uplatniť oprávnenou osobou písomnou výzvou svoj nárok voči povinnej osobe do 30. 4. 2006, ak preukáže v tejto lehote skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote, právo zaniká. Podľa názoru odvolacieho súdu, požiadavka písomnej výzvy podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona, ktorú je potrebné doručiť povinnej osobe do 30. 4. 2006, je len podmienkou vzniku nároku na vydanie nehnuteľnosti, ktorou sa tento nárok zakladá. Pokiaľ by sa uvedené ustanovenie § 5 ods. 1 a náležitosti písomnej výzvy vykladali tak, ako to tvrdí odporca, bolo by to v rozpore s účelom reštitučného zákona.

Z písomnej výzvy navrhovateľa zo dňa 8. 7. 2005, doručenej odporcovi 18. 7. 2005, jednoznačne vyplýva, že sa domáha vydania a navrátenia vlastníctva k nehnuteľnostiam, nachádzajúcich sa v kat. úz. T., ktoré špecifikoval v prílohe k tejto výzve, podľa ich zápisu v pozemnoknižnej vložke č. 47, pričom označil identifikáciu parciel č. 194/2004 zo dňa 1. 6. 2004, ako aj výpisom z LV č. 862. Z identifikácie týchto parciel vyplýva, že sa jedná o nehnuteľnosti pôvodne vedené v pozemnoknižnej vložke č. 47 kat. úz. T., vytvorené z parciel č. 1849, 1851 a v súčasnej dobe zapísané v registri „CKN“ ako parcela č. 3472/3 lesné porasty o výmere 3800 m², parcela č. 3475/1 lesné porasty o výmere 5 350 m²,

parcela č. 3477/2 lesné porasty o výmere 4 050 m² a parcela č. 3479/3 lesné porasty o výmere 18 hektárov 0862 m², vedené na vlastníka Slovenská republika, L., š. p. Navrhovateľ pri podávaní výzvy vychádzal zo zápisov pozemnoknižnej vložky č. 47 v kat. úz. T., pričom posledný zápis bol vykonaný 31. 3. 1955, na základe ktorého bolo zavkladované vlastnícke právo v prospech Československého štátu - štátny majetok, národný podnik Ž. (prídelová listina Čd 205/1955), ktorú doručil odporcovi listom zo dňa 5. 4. 2006, teda v zákonom stanovenej lehote, teda do 30. 4. 2006.“

Pokiaľ ide o námietku absencie rozhodného obdobia vznesenú sťažovateľom, s touto sa krajský súd vysporiadal takto, keď uviedol:

„Z pozemnoknižnej vložky č. 47 pre kat. úz. T. vyplýva, že ako vlastník týchto nehnuteľností bolo vedené Ostrihomské arcibiskupstvo, ktoré je zapísané pod poradovým číslom 16. Pod poradovým číslom 36. sa nachádza zápis podľa Čd 501,502/1948, z ktorého vyplýva, že podľa návrhu povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy zo dňa 25. júla 1948 sa poznamenáva, že pozemnoknižné teleso pod poradovým číslom 2916 až 2920 povereníctvo pôdohospodárstva zamýšľa prevziať, a že je predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Zb. (v znení zákona č. 44/1948 Zb.). Pod poradovým číslom 37. sa nachádza zápis zo dňa 31. 3. 1955 podľa Čd 205, v zmysle ktorého podľa prídelovej listiny ONV v Ž. zo dňa 30. 3. 1955 sa vkladá vlastnícke právo pre Československý štát - Štátny majetok, národný podnik Ž.

Vychádzajúc zo všetkých skutočností a dôkazov vykonaných pred súdom prvého stupňa, ako i v odvolacom konaní, odvolací súd dospel k záveru, že navrhovateľ výzvou zo dňa 8. júla 2005, doplnenou podaním zo dňa 5. 4. 2006 uplatnil svoje právo včas, v zákonom stanovenej lehote do 30. 4. 2006, a preto jeho nárok nie je možné považovať za prekludovaný. Písomná výzva, doručená povinnej osobe v zákonom stanovenej lehote do 30. 4. 2006 bola podmienkou uplatnenia práva a vzniku nároku na vydanie veci. Táto podmienka bola v konaní bezpochybne preukázaná. Nebol sporný ani predmet, ktorého sa navrhovateľ domáhal, vydania navrátenia vlastníctva, keď sa jednalo o nehnuteľnosti, pôvodne zapísané v kat. úz. T., v pozemnoknižnej vložke č. 47 a v súčasnej dobe vedené na LV Správy katastra v L. č. 862 kat. úz. T. Navrhovateľ v zákonom stanovenej lehote uviedol dôvod, podľa ktorého si uplatňuje svoj reštitučný nárok. V písomnej výzve označil

ako dôvod navrátenia vlastníctva § 3 ods. 1 písm. c), keď k odňatiu vlastníctva došlo postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy. Táto skutočnosť vyplynula i z pripojenej pozemnoknižnej vložky č. 47 kat. úz. T., ktorá bola pripojená k písomnej výzve. Na záver odvolací súd k samotnej výzve na uplatnenie nároku uvádza, že túto nie je možné posudzovať absolútne striktne, pretože takéto posúdenie by bolo v rozpore s cieľom a účelom reštitučných zákonov.“

Podobne aj na vznesenú námietku nedostatku pasívnej legitímácie krajský súd predostrel odpoveď, keď uviedol:

„Odvolací súd nepovažoval za dôvodnú ani námietku odporcu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Samotný zákon č. 161/2005 Z. z. v § 4 ods. 1 definuje povinnú osobu ako právnickú osobu, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží. Z výkladu tohto ustanovenia vyplýva, že povinnou osobou nie je Slovenská republika, ale právnická osoba, ktorá vlastníctvo Slovenskej republiky spravuje alebo drží. V danom prípade bolo nesporné, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom tohto reštitučného konania spravuje odporca, ktorý je pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní.“

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov z hľadiska svojvoľnosti, arbitrárnosti rozhodnutia, resp. jeho odôvodnenia. Výklad príslušných ustanovení zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode

vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam patrí do výlučnej právomoci všeobecného súdu. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (I. ÚS 48/02).

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd preto preskúmal dôvody sťažnosti v naznačenom smere a zistil, že rozsudok krajského súdu č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 spĺňa všetky zákonné náležitosti, zrozumiteľne a jasne dáva odpoveď na všetky otázky nastolené v odvolaní sťažovateľom.

Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v odôvodnení rozsudku č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 riadne a ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými otázkami, ktoré pre jeho rozhodnutie boli z hľadiska právneho posúdenia veci podstatné. K tomuto záveru dospel ústavný súd vo vzťahu k jednotlivým namietaným skutočnostiam.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu základných práv sťažovateľa ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03, I. ÚS 130/06, I. ÚS 371/06).

Ústavný súd nepovažuje preto odôvodnenie rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 za zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné, resp. udržateľné do tej miery, aby malo za následok porušenie označených ústavnoprocených práv sťažovateľa. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ s rozhodnutím krajského súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho postupu.

Ústavný súd je toho názoru, že rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008 nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práva podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti. Samotný sťažovateľ neuviedol, akým spôsobom malo dôjsť k porušeniu týchto práv a základných slobôd.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené a s poukazom na to, že obsahom základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (II. ÚS 218/02, resp. I. ÚS 3/97), sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co/232/2007-792 z 9. októbra 2008, odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami a návrhmi, ktoré v nej sťažovateľ nastolil.

Na základe uvedeného rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. mája 2009